

Нарада Кулиджа з Келлоггом про заграничні справи.

(КОМІСКАТ, МЕСС., 10. липня. — Сиди приїхав державний секретар, Френк Б. Келлогг, щоб обговорити з президентом Куліджем найважливіші питання заграничної політики.

Він обговорить теперішні становище в Китаю, справу охорони прав власності Американців в Мексиці і питання про випускнення воєнних долів різних європейських держав, які тепер під натиском американського уряду зачинають згодуватися з наміром уменшити про сплату.

Кажуть, що президент Кулидж заважається за скликанням міжнародної конференції у справі Китаю. Він тем, кажуть, є за подогою мексиканського питання і воєнних долів, але не дораджує спільності з вирішенням.

КРИЗА В УГЛЕВОМУ ПРОМІСЛІ.

Е. ЛЕНТИК СІТІ, Н. Дж., 10. липня. — Власники копалин твердого угля ще раз звернулися до представників майнерів із запитом, щоб доручили майнерський юнім, аби не кидали праці, поки не прийде до нового порозуміння на основі дальших переговорів.

ЗАКОН І НАУКА.

ДІПТОН, Теніс, 10. липня. — Нині вже вибрано тут суд присяжних з 12 осіб для судження учителя Діана Томаса. Словеса за учение про повстання землі і життя на ній через еволюцію (постепенний розвиток).

Присяжні судді се фермери, з яких один не вміє читати. На розправу приїхало дуже багато кореспондентів, учених та адвокатів.

Стейтова влада протиняється допущенню сідантова учених, кажучи, що тут ходять тільки о зломане закона, а не о те, чи теорія про еволюцію правдива або ні.

ПРОМИСЛОВИЙ РОЗВИТОК НЮ ДЖЕРЗИ.

Помож сорок-восьми американськими стейтами Нью Джерзи один з найменших просторів, з географічного погляду помітний хвіба як „дорога з Нью Йорку до Філадельфії“, але що до індустріальної діяльності і промислової продукції займає шесте місце в краю. Крім того, як показують дані американського герелісу, індустріальний ріст Нью Джерзи поперевалю загальн розвоток американської індустрії. Коли на протязі 1904—1919 рр. число заводів і фабрик в Зауценних Державах збільшилося взагалі на 34 відсотки, то в Нью Джерзі воно акорисло на близько 58 відсотків. Чисельність американського робітництва взагалі збільшилася в тім самім часі в цілій країні на 66 відсотків, в Нью Джерзі на 91 відсотків.

Головна промисловість Нью Джерзі — ткацтво. В 1919 році було в цілій стейті 917 текстильних фабрик, в котрих працювало 71,447 робітників і робітниць. Цінність випущених нью-джерзських текстильних фабрикми продуктів вилосла від 1880 до 1919 року більш, ніж на двісті відсотків. До деякої міри це пояснюється особено кучною сілою-гортами, одначе це доказує дуже бистрого індустріального зросту. Що до текстильної промисловості Нью Джерзі займає четверте місце в злучених Державах. З окрема більш ніж половина усіх шовкових фабрик Америки знаходиться в Нью Джерзі; вони дають близько третину всієї американської шовкової продукції.

В текстильній індустрії, як відомо, важке місце займають жіночі робітники. Через те і серед робітниць Нью Джерзі дуже багато жінок. — перепис 1920 року вивачав там 295,990 наємних робітниць. Це більш, як пята частина усіх робітниць в Зауценних Державах. В шовковій продукції працювало 17,920 жінок, або-ж 52 відсотки усіх робітниць в тій промисловості. В виробничій шугарі і папіросній жінок становить 80 відсотків усіх робітниць, в шклярній продукції 78 відсотків, в крахмелній 48 відсотків. Жінки чисом перевищують мушн тем в продукції паперового краму, білизни, і в бататях інших дрібніших галузях продукції.

РОЗПІН РОБІТНИЦЬКИХ БАНКІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ. Бюром індустріальних відносин Присентонського Університету зібрано останні фінансові згадоманні так званих робітничих банків в Америці, які доказують незвичайно бистрий ріст тих банківських установ, заснованих і керованих американськими грейд-юнонами.

На першій місці стоїть заснований чотири роки тому в Каліфорнії „Кооперативний Національний Банк Залізнодорожних машиністів“ (Локомотив Енджінієр), з основним капіталом одного мільона доларів, резервом (назаником) 236,437 доларів, зложеними в ньому депозитами в сумі зверх 23 мільонів, і загальними активами горіх 26 мільонів доларів. Те саме Братство Машиністів має ще свої банки в Нью Йорку, Мінеаполісі, Спокені (Вашингтон), Гемоні (Айова), Бірмінгемі (Алабама), Трі Форс (Монтана) і ще другий банк в Каліфорнії, та закладає ще один в Бостоні.

Другий залізничний юніон — залізнодорожних телеграфістів — має свій банк, „Національний Банк Телеграфістів“, в Сенті Луїс, з пів мільона основного капіталу і банком п'ятьма мільонами на активній сторі. Братство залізничних урядовців (карьері) має банк в Сінсінаті (Огайо).

Добре розвивається банк Федералі Праш (стейтної) в Нью Йорку, заснований з капіталом 250,000 доларів, що має вже 215,707 доларів надходжень і більш ніж чотири мільони депозитованих в ній викладчених грошей. Так саме розвивається або банкі крахмелної Амегалетів, в Шкаго і в Нью Йорку, перший з яких двома, другий з трьома мільонами активів.

Окрім цих банків, які більш ніж двісті тисяч наємних банків, працюють в Америці, є ще й інші, менші, але вони теж розвиваються.

Українські Громадяни!

Чи Ваша громада не повинна причинитися своєю жертвою до ратовання українського народу від голодової смерті?

Чи хвиля страшної руїни на українських землях не зведе нас знову в одну могучу сімю і чи ми, українська заможська іміграція, не відновимо гідно на ляхський терор і насильство?

Клячемо ще раз:

ДО ПРАЦІ! СПІШИТЬ НА НАРОДНІ ВІЩА ТА СВОЮ ЖЕРТВОЮ ПОМОЖІТЬ КРАЄВИ!

Но інформації пишть до:
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

ПОЛЬЩА ЛІКВИДУЄ УКРАЇНСЬКІ ШКОЛИ.

Політичний комітет для „кресів“ при раді польських міністрів ухвалив на внесок міністра Станіслава Грабського перемінити українські народні школи на українські, польсько-„руські“. Вчити будуть в них, розуміється, майже все в польській мові. Українські гімназії у Львові, Перемислі й Тернополі стартув з новим шкільним роком також українськими. Перша класа цих гімназій буде залучена з першою класною однією з польських гімназій. Дотеперішні українські шкільні підручники скасовані — вийдуть нові „руські“. Для абтурієнтів українських приватних гімназій рішено утворити окремі матуральні комісії, зложених головним з польських професорів, щоб утрудити сим абтурієнтам вступ до вишніх шкіл. — Такасама доля стрінула білоруські і литовські школи.

ПАМ'ЯТНИК ПРО ДЕВЯТИ СТОЛІТТЯХ.

Перси, римляни, абуудувати в столиці Персії, Тегерані, пам'ятник відомоку постові Фіруді, що жия пера девяти століть. Гроші на цей пам'ятник, що має ставити на площі шах-маже, мають бути зібрані в Бомбею і інших містах Індії.

„ДЗЯЛАЧ-КРЕСОВИ“.

До карного суду в Тернополі справлено арештованого бурмістра міста Скалату Едварда Сисиня, 69-літнього старика, який від ряду місяців (а мабуть від ряду літ) займався насильственим нелітнім лічач у віці між 12—14 роком життя. У скандал вмішана сила осіб.

ФОРД ХОЧЕ КЛИНТИ КОРАБЛІ.

ВАШИНГТОН, Д. К., 10. липня. — Гері Форд прислав до урядової ради своє пропозити. Він хоче закупити як останній з мільон 200 перепонових кораблів і кичити їх на матеріал на фабриках автомобілів.

ПРОДАЄ ДОМИ СИНОВІ.

НЮ ЙОРК, Н. Дж., 10. липня. — Старий Діан Д. Рафелер продав свої розселені ділянки в Нью Йорку, а Праситико Гіалз, де має понад 2,000 акри землі, в Лейнууд, Н. Дж., й у Флариді, разом за \$3,000,000 сумою синю.

73 РОЗВОДИ ЗА ДВА ДНІ.

ПРАВИДЕНС, Р. Ай., 8. липня. — За останніх два дні чотирох судів утешного вчешого суду було 73 розводи.

СЕРБІ ГОДІТЬСЯ З ХОРВАТАМИ.

БІЛГОРД, столиця Сербії, 10. липня. — Сербі хотять погодитися з Хорватами й утворити новий спільний сербсько-хорватський міністерський кабінет.

Перелік стріляють поміж ними у доброті людей і в сьому, щоб стріляти.

„ДЕКОСТИННІ“ НІМЦІ.

До Данцігу приїхала 27. травня прогуля польських учених госуларської школи у Скопкові під проводом своїх учителів. Прогуля вїхала до Данцігу через пристань. На пристані публіка повітала ту прогулю систами та криками. Прегулюкові висили з бідою на беріг та удалися до польського генерального комісаріату. По дорозі проводили їх числена толпа та не жалувала компліментів. Деякі учасники прогуля мали дізнати навіть фізичного болю. Проти такого поступку данцігських громадян заперечувалися. Між ними перша львівська „громадська рада на свою засіданню. На ньому прийнято резолюцію, зі закликом до уряду, щоб він вже раз провінч „немихлових Грусаків“ чужини. Польські газети на жаль не поділяють причини такого повстання прогулювачів. А вона напевно була. Старовольська, шалхетська була мабуть була причиною такої німецької гостинності, а не шось инше.

ХРУНІЛА.

Львівська „Газета Поранна“ з 22. травня подає докладний опис „півнятині воевои в Яворі“. Дослівно пишеться там так: „В часі обіду в сал Сокола вилгощило кілька бесід. Характеристичною була промова „укр. свещеника (я ориг. „ксендза руского“), який ужив завороти: „Справедливим вироком західних держав Східну Милорощину прилучено до Польщі“. Ці слова викликали бурю алесків. Промовець заінтовнув „Многая літа“, яку то пісно відспівали всі присутні“. На границі яворської повоіту тек вилати воевои. Це одикує теле-газета „дослівно так: „З'явився тут греко-католик о. Горничний з орхестрою, зложеною з 11—14 літніх хлопців „Русинів“, побіряних у народні строї, що гуляв польський гимн. П. воевои вилати традиційно хлібом та сіллю. Полк промовляв по польськи, „Русин по руски“. По відвіданню закладу в Шкві, воевои вилав з окруженням у дальшу дорозу“. Ці цитати з „Газети Поранної“ не вимагають ніяких ніяких коментарів.

РЕДУКЦІЯ ЛЬВІВСЬКИХ ПОЛЬСЬКИХ ТЕАТРІВ.

Організаційна секція львівської ради міської рішила за пропозити пленумові міської ради скасування одного з 3-ох польських театрів, на які місто видале величаські суми. (Останній, неоприятий ще дифіцит, має дальших 550,000 зол.). Здається, що скасують т. зв. „Мадий театр“ при вул. Городещий, де грають виключно легкі комедії. В зв'язку з цим передбачують комунікаційні угодження до опереткового „Театру новоси“ (б. колюсьей) а навіть будову нового театру в Сватуцькому саді (на місці перестрої). Польська міська рада утримує як три театри виключно з місією культуртрегерства. В існуванні аж трьох театрів не заінтересовані ні широкі кола інтелігенції, ні міщанство, які тем міський протестарій доказом постійної пущини в театрах. Не вважаючи на це, місто витягає з кишені усіх мешканців грібні гроші на ті театри, не даючи односторонній сотика на підмогу українському театрові.

Нова політична криза в Англії.

ЛОНДОН, 10. липня. — Англійське консервативне правління Боллдена тепер у прикрому становищі. Воно не може розв'язати тихих завдань, із промислового кризою в Англії, з безробітством, а також має чимало клопотів у справах заграничних, з яких тем не може терер дже кичити. Се використовує Парлі Праш і ліберальна група в парламенті, щоб підірвати силу і погіршити консерватизм.

Одностороннє зачасав розум і консервативної більшості. І серед неї є елементи, які критикують Боллдена за теперішню ситуацію і кажуть, що пора на зміну осіб у владі, які були б здатніші до розв'язання кризи.

В докладі коу критику підписав і частина преси. Загалом Боллден тепер перебуває тяжку пробу і се був би його новий великий успіх, якщо ботрафим би з нього зміняти переомоно.

ХОТІВ УБИТИ КРАСНИНА.

ПАРИЖ, 10. липня. — Тутешній суд засудив Росіянина Володимира Равгарата на три місяці тюрем за намір убити російського російського посла Леоніда Красніна.

Його медіано-приводива детектив і арештував біля будинку амбасди.

ТЯЖКО ФРАНЦУЗАМ В МАРОКУ.

ПАРИЖ, 10. липня. — Французький парламент ухвалив кредит, яких домагався уряд Поля Пенлеве на дахшу війну в Мароку.

Одностороннє повідомляють з Марока, що військо Ріфіа під проводом Абд-ел-Крима посувається далі на південне проти французьких військ, хочачи отримати і здобути місто Фез.

Французьке правління веде тепер переговори з урядом Еспанії про справу порозуміння з Ріфіами і коли остигне порозуміння, так передложити його Абд-ел-Криму.

З Марока приїхала тем прикра вістка для Французів, що 10,000 наємного німецького війська, яке служило у Еспанії в Мароку, перейшло до Ріфіа.

РЕЛІГІЙНА БОРОТБВА В ЧЕХО-СЛОВАКІЇ.

ПРАГА, 10. липня. — Чеські католики, а ще більше слов'ян, остро виступають проти святкованих пам'яток спадщини чеського релігійного реформатора Івана Гуса.

Вони також протестують проти захоплення церковних земель на парцеляцію.

У боротьбі в Кошицях, де один монах назвав Масарика еретиком, поліція убила одного чоловіка і кілька важко ранила.

ВЕЛИКИЙ ГРАД В РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, столиця Румунії, 10. липня. — В цілій Румунії була велика градова туча, яка спричинила небувалі шкоди на полях. Град поконевидав величчии курячого яйця, а записав деякі сторони дуже тепло.

Градова туча спричинила тем вилані рік, які розмивли залізничні шляхи і позваляли телеграфічні стовпи.

Школи в краю необчислени.

ЖІНКИ РОБІТНИЦІ В ІНДУСТРІЯХ НЮ ДЖЕРЗИ.

Біль трох сот тисяч жінок в стейті Нью Джерзі заніти наємною працю в промисловості, як робітниця в фабриках та майстернях Ньюарку, Патерсон, Нью Бронксвіка, Пасейку, Перт Амбю, Реа Бен, Вест Оренджі, Джерзі Ситі та прочих індустріальних центрах тої стейту. В такій (текстильній) промисловості жінок чисом навіть перевищують чоловіків, представляючи сімю, в різних галузях тої індустрії, від 52 до 71 відсотків всього робітництва.

Як зазначено, за жіночу працю платять багато гірше, як за чоловічу. По останньому точному підрахунку, який було зроблено федеральним Жіночим Бюром в Вашингтоні в осени 1922 року, пересічний тижневий заробіток жіночі робітниця в стейті Нью Джерзі не доходив до п'ятидцяти доларів, — 14 доларів і 95 центів було пересічною платією на тиждень. Ще найліпше оплачувалася жіноча грація при виробі ладнохліба, — пересічно по 23 долари на тиждень. Найменш платять робітниця, що виробляють шухорки (кепани), — середня тижнева платня 10 доларів і 35 центів. В текстильній промисловості робітниця заробляла пересічно по 15 доларів і 90 центів. Інтересно, що на загал робітниця іміграції заробляла трохи більше, ніж корінні Американки, — пересічно по 16 доларів і 25 центів на тиждень, проти 14 доларів і 95 центів заробітку американських робітниць.

Що до річного заробітку, то для загалу його було пересічно 810 доларів. В торговельних підприємствах він був більший, 1085 доларів, в шовкових майстернях 839, за те в промисловій шухорки лише 500 доларів на рік.

Максимальний робочий день для жіночі і чоловічій в стейті Нью Джерзі означений законом — до 10 годин. Одначе лише в небагатьох підприємствах робітниця працює так довго, по десять годин, здебільша в виробничій шугарі і гумових продуктах. Зрештою працюють по дев'ять або вісім годин на день.

Приблизно третина робітниць молодша двадцяти літ, трохи більш ніж третина віку від літ двадцяти до тридцяти, решта більш ніж по тридцять літ. Велика більшість робітниць, 86 відсотків, живе в своїм родині. Приблизно дві третини дівчат, 41 відсотків замужніх, решта удови або не живуть з чоловіком.

Законом про мінімум заробітної платні і про заборону нічних праці для жіночі Нью Джерзі чини. На зараз умов праці, які ніх в багато других стейтах, одначе не не завжди вказує, що в Нью-Джерсі жінки робітниця в Нью Джерзі працюють по 10 годин на тиждень, а четверта частина усіх жіночі працює по 10 годин на тиждень.

... ..

